

**Государственное автономное  
профессиональное образовательное учреждение  
«Мамадышский политехнический колледж»  
(ГАПОУ «Мамадышский ПК»)**

УТВЕРЖДАЮ

Заместитель директора по ТО

Файзреева В.В.

«01» 09 2022 г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА**

дисциплины ОУД. 11 Родной язык  
для специальности

35.02.16 Эксплуатация и ремонт сельскохозяйственной техники и  
оборудования

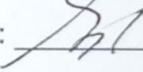
Рабочая программа учебной дисциплины родной язык (подгруппа изучения дисциплины на татарском языке): ГАПОУ «Мамадышский ПК», 2022 г.

Рабочая программа учебной дисциплины составлена на основе: Приложения 4 информационно-методического письма «Об актуальных вопросах развития среднего профессионального образования, разрабатываемых ФГАУ «ФИРО» от 11.10.2017 г. № 01-00-05/925, «Рекомендаций по организации получения среднего общего образования в пределах освоения образовательных программ среднего профессионального образования на базе основного общего образования с учетом требований федеральных государственных образовательных стандартов и получаемой профессии или специальности среднего профессионального образования», рекомендованных Департаментом государственной политики в сфере подготовки рабочих кадров и дополнительного профессионального образования Министерства образования и науки Российской Федерации, письмо директора Департамента Н.М. Золотаревой от 17.03.2015 г. № 06-259

Обсуждена и одобрена на заседании  
предметно-цикловой комиссии:  
преподавателей общих гуманитарных и  
социально-экономических дисциплин

Протокол № 1

«29» августа 2022 г.

Председатель ПЦК:  /Л.В.Ямалиева/  
(подпись, инициалы фамилия)

Разработчик: Ахметшина Айгуль Дамировна, преподаватель

## **ЭЧТӨЛӨК**

<b>УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ.....</b>	<b>4</b>
<b>УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӨЛӨГӨ.....</b>	<b>8</b>
<b>УКУ ФӘНЕН ТОРМЫШКА АШЫРУ ШАРТЛАРЫ.....</b>	<b>12</b>
<b>УКУ ФӘНЕН ҮЗЛӨШТЕРҮНЕ ТИКШЕРҮ ҺӘМ БӘЯЛӘҮ.....</b>	<b>13</b>

## **1.Уку фәнненең эш программасы паспорты**

### **“Туган тел”**

#### **1.1. Программаны куллану өлкәсе**

«Туган тел» укыту дисциплинасының эш программасы төп һөнәри белем бирү программасының бер өлеше булып 35.02.16 Авыл хужалыгы техникасын һәм жайланмаларын эксплуатацияләү һәм ремонтлау остасы белгечлегә төркеменә керә торган социаль тәминатны оештыру тора.

#### **1.2. Төп һөнәри белем бирү программасы структурасында дисциплина урыны:**

"Туган тел" укыту дисциплинасы ОПОПның гомуми белем циклына керә.

Көллияттә татар теленә гуманитар предметлар рәтеннән беренчел дәрәжәдәгә әһәмият бирелә, ул ана телендә укытыла торган башка фәннәрне өйрәнү теле дә, укучыларның рухи дөнъясын, әхлагын формалаштыруда әһәмиятле чара да. Ана теле ярдәмендә укучылар буыннар тәҗрибәсе белән тупланган мәдәният һәм сәнгать кыйммәтләре белән таныша, алардагы уңай сыйфатларны үзләштерә, укучыда туган жиренә мәхәббәт хисе тәрбияләнә.

Тел дәресләрендә, сүз сәнгате буларак, әдәби әсәрне аңлау һәм кабул итү дәрәжәсе камилләшә. Татар теле дәресләрендә рус телен, чит ил телләрен өйрәнүгә дә нигез салына. Татар теле дәресләрендә таныш белү, фикерләү сәләтен үстерүгә зур игътибар бирелә. Укучыларның акыл һәм ижади сәләтләрен үстерү тәмин ителә, хәтерләре һәм күзаллау дәрәжәсе яхшыра, гомуми караш даирәсе үстерелә, мөстәкыйль уку эшчәнлегә күнекмәләре формалаша. Төрле белемнәрне үзләштерү һәм саклау формасы буларак, татар теле көллияттә укытыла торган башка предметлар белән тыгыз бәйләнештә тора һәм аларны үзләштерү сыйфатына уңай тәэсир итә.

#### **1.3. Дисциплинаның максатлары һәм бурычлары - дисциплинаны үзләштерү нәтижәләренә карата таләпләр:**

«Туган тел» укыту дисциплинасының эчтәлеген үзләштерү студентлар тарафыннан түбәндәге нәтижеләргә ирешүне тәэмин итә:

- укучыларның сүзлек байлыгын арттыру, сөйләм һәм язма телен үстерү белән беррәттән, рухи дөньясын баету, реаль чынбарлыкка дәрәҗә караш формалаштыру, тормыш вакыйгаларына хәбәрдарлыгын тәэмин итү;
- татар теленнән алынган теоретик материалны (тел системасын) аңлап үзләштерүне һәм тел фәннән яхшы белүне тәэмин итү;
- гамәли тел материалларын хәтердә калдырып һәм тәрбияви максатны күздә тоткан хәлдә, изложение һәм сочинениеләрне логик фикерләп, телдәге сурәтләнү чараларын дәрәҗә һәм урынлы кулланып, грамоталы итеп һәм дәрәҗә каллиграфия белән яза белүләренә ирешү;
- идея дәрәҗәсенә югары булуын тәэмин итү;
- текст өстендә эшләү күнекмәләрен камилләштерү, үзенең һәм иптәшләренең кылган гамәлләренә дәрәҗә бәя бирү;
- информация чыганаclarыннан кирәкле мәгълүматларны таба һәм куллана белергә өйрәтү;
- укучыларда дәрәҗә һәм өстәмә әдәбияттан (әдәби әсәрләре, фәнни чыганаclar, төрле сүзлекләр, вакытлы матбугат) дәрәҗә файдалану күнекмәләрен үстерү;
- план, тезис, конспектлар төзү, эш кәгазьләрен (деловые бумаги) дәрәҗә һәм грамоталы язарга өйрәтү;
- бәйләнешле сөйләм культурасын үстерү өчен, укучыларда укыганны һәм сөйләгәнне кабул итү, сөйләмнән урынлы файдалану осталыгын (уку, язу, сөйләү, тыңлау, аңлау, сөйләшү, аралашу, диалогик һәм монологик сөйләм) ижади эш башкару күнекмәләрен формалаштыру һәм үстерү.

### **Белем дәрәҗәсе таләпләре:**

Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре:

1. Фонетика, лексика тармаclarы турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү.

2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү.
3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту.
4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу.
5. Язу тарихын тирән белү.

Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:

1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү.
2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру.
3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дәрәс һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау
4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү.
5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтөзмәләрен тикшерү үрнәкләрен камил белү.
6. Орфографик принциплар һәм аларның нормаларын белү.
7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү.
8. Пунктуация кагыйдәләреннән дәрәс файдалану.
9. Сөйләм эшчәнлегенә буенча тулы мәгълүматлы булу.

#### **1.4. Программаны үзләштерү өчен уку дисциплинасының сәгатьләр саны:**

Укучыларга максималь уку йөкләмәсе (барлыгы) – **39 сәгать:**

Укучының аудиторлы уку (мәжбүри уку дәрәсләре) – **39 сәгать;**

Консультация – **0 сәгать;**

уку шул исәптән лаборатория һәм практик дәрәсләр – **0 сәгать;**

Укучыларның мөстәкыйль эше – **0 сәгать;**

**Аттестация – Диф. зачет формасында – 1 сәгать.**

## 2. Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы

### 2.1 Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы

Туган тел

<b>Укыту эшләре төре</b>	<b>Сәгать саны</b>
<b>Укыту эшчәнлегенң күләме (барлығы)</b>	<b>39</b>
<b>Промежуточная аттестация – Диф. зачет</b>	<b>1</b>
<b>Консультация</b>	<b>0</b>
<b>Студентларның укытучы белән берлектә эшләве :</b>	<b>39</b>

### 3. Уку программасынның эчтәлеге

Бүлекләр һәм темалар исемлеге	Укыту материалының эчтәлеге, практик эш, укучыларның үзлектән эше	Үткәрелгән вакыты (сәг.)	Үзләш. дәрәжәсе
1	2	3	4
<b>1нче бүлек</b>	<b>Тел – аралашу чарасы, ижтимагый һәм сәяси күренеш</b>	<b>4</b>	2
	Тел гыйлеми турында төшенчә. Тел гыйлеменә өйрәтә торган фәннәр. Телнең төп функцияләре Дөньядагы телләр, аларны төркемләү Дөньядагы телләр арасында татар теленең тоткан урыны Телдән сөйләм Язма сөйләм Практик эш: күнегүләр эшләү	3	
	<b>Тикшерү эше:</b> Кереш тикшерүе. №1 Диктант	1	
<b>2 бүлек</b>	<b>Фонетика.</b>	<b>4</b>	2
	Авазлар һәм хәрефләр. Тартык һәм сузык авазлар. Аваз узгәрешләре Сингармонизм законы Графика, орфография	4	



	Сүзлэргә фонетик- график анализ ясау тәртибе		
<b>3нче бүлек</b>	<b>Лексика</b>	<b>5</b>	
	Синонимнар,антонимнар. Куп мәгънәле сүзләр.Фразеология. Татар теленен сузлек составы. Омонимнар.	2	
	Тикшерү эше: Диктант.	1	
	Этимология турында төшенчә. Калькалар Лексикография	1	
	<b>Тикшерү эше:</b> “Лексикология” бүлеген йомгаклау. Контроль эш	1	
<b>4 нче бүлек</b>	<b>Морфология</b>		
	<b>Исем</b>	<b>3</b>	
	Исемнәрнең берлек һәм күплек саны. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	3	2
	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше.Ялгызлык, уртак- лык исемнәр.		
	Исем сүз төркеменә морфологик анализ		
	<b>Сыйфат</b>	<b>2</b>	
	Сыйфатларның ясалышы . Сыйфат дәрәжәләре.	2	2
	Исемләшкән сыйфатлар. Сыйфат сүз төркеменә морфологик анализ.		

	<b>Сан</b>	<b>2</b>	
	Саннарның ясалышы. Сан төркемчэләре. Сан сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	<b>Алмашлык</b>	<b>2</b>	
	Алмашлыклар. Алмашлык сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	<b>Фигыль</b>	<b>5</b>	2
	Затланышлы фигыльләр Затланышсыз фигыльләр Фигыль төркемчэләре, юнәлешләр Фигыльләрдә зат-сан категориясе Фигыльләрдә заман категориясе. Контроль эш. Фигыль дәрәжэләр Фигыльләргә морфологик анализ ясау.	3	
	<b>Тикшерү эше:Изложение</b>	2	
	<b>Рәвеш</b>	<b>3</b>	
	Рәвеш. Рәвеш төркемчэләре. Рәвеш сүз төркеменә морфологик анализ ясау	2	2
	<b>Тикшерү эше: “Сүз төркемнәре” темасына контроль эш. Тестлар.</b>	1	
<b>5 нче бүлек</b>	<b>Синтаксис</b>		

	<b>Жөмлөдө сүзлөр бәйлөнөшө</b>	<b>4</b>	
	Тезүлө бәйлөнөшнө белдерүчө чаралар. Ияртүлө бәйлөнөшнө белдерүчө чаралар. Сүзтезмә һәм тезмә сүз.	3	2
	<b>Тикшерү эше.</b>	1	
<b>7 нче бүлек</b>	<b>Гади жөмлө</b>	<b>4</b>	
	Хаталар өстендө эш. Жөмлө. Жөмлөнөң баш кисәкләре. Ия. Жөмлөнөң баш кисәкләре.Хәбәр. Ия белән хәбәрнең ярашуы. Ия белән хәбәр арасында сызык кую очраклары.	3	2
	<b>Тикшерү эше.</b>	1	
	<b>Промежуточная аттестация – Диф. зачет</b>	<b>1</b>	

## **4. Уку фәнен тормышка ашыру шартлары**

### **4.1. Минималь материал – техник тәэмин ителешкә таләпләр**

Фән программасы тормышка ашыру кабинет булуны таләп итә: Туган тел кабинеты.

Уку кабинетының жаһазлары: язу тактасы, киём шкафы, китап шкафы, өстәл (укучылар өчен), өстәл (укытучылар өчен), урындыклар.

#### **Укыту кабинетының жиһазы:**

- утырту урыннары - укучылар саны буенча;
- укытучының эш урыны;
- укыту-күргәзмә әсбаплар комплекты.

#### **Белем бирүнең техник чаралары:**

- Интерактив комплект (Инв. № 222101045615);
- Портатив ПЭВМ RAУbook Vi1010 ICL ( Инв. № 222101045648).

### **Кулланылган әдәбият**

#### **Студентлар өчен:**

1. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 10 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вақыт” нәшр., 2018. - 247 б.
2. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 11 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вақыт” нәшр., 2018. - 286 б.

## 5.Туган тел фәнен үзләштерүнең нәтижәсен тикшерү һәм бәяләү

<p align="center"><b>Укыту нәтижәсе ( белергә, эшләргә тиеш)</b></p>	<p align="center"><b>Уку нәтижәләрен тикшерү һәм бәяләү формалары һәм алымнары</b></p>
<p><b>Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Фонетика, лексика тармаклары турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү.</li> <li>2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү.</li> <li>3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту.</li> <li>4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу.</li> <li>5. Язу тарихын тирән белү.</li> </ol> <p><b>Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү.</li> <li>2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру.</li> <li>3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дәрәс һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау</li> <li>4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү.</li> <li>5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтөзмәләрен тикшерү үрнәкләрен камил белү.</li> <li>6. Орфографик принциплар һәм аларның нормаларын белү.</li> <li>7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү.</li> <li>8. Пунктуация кагыйдәләреннән дәрәс файдалану.</li> </ol>	<p>Изложение; диктант; тестлар; реферат; сорауларга җавап бирү; күнегүләр эшләү; конспектлар төзү; тәржемә итү;</p>